

”Det krävs hård kamp”

Margaux Leduc, 23 år, är på sitt första besök i Sverige.

Nu har hon i rask takt talat inför publik i sex städer. Och det hon talat om inför en oftast entusiastisk publik är det nya franska antikapitalistiska partiet, NPA, och om de sociala striderna i dagens Frankrike.

Talarturnén i Sverige är en del i uppladdningen inför det kommande valet till EU-parlamentet. Stockholm, Luleå, Umeå, Sundsvall, Malmö och Göteborg fick besök under turnén.

Margaux Leduc NPA är det

NPA är något nytt i den franska politiken, och över huvud taget på Europas politiska karta.

Själv ger Margaux Leduc också intryck av något nytt: här är en representant för den nya unga generationens ledare i den franska vänstern. Ung kvinna, skärpt och kunnig och visserligen respektfull inför de äldres kunskaper och erfarenheter, men med befriande respektlöshet inför alla inslag av – oftast – manliga fasoner från den äldre generationen ledare. Som förstås oftast är män.

Margaux sitter med i den tvåhundra personer starka ledningsgruppen för den helt nya partibildningen NPA, med just nu tolv tusen aktivister.

– Det finns också en mindre ledningsgrupp och där är majoriteten kvinnor, sju ton kvinnor och tretton män, säger hon.

NPA, som bildades i början av detta år, har förberetts i ett och ett halvt år. Drivande i detta partibygge var LCR, Ligue Communiste Révolutionnaire, fransk sektion av Fjärde Internationalen och dominerande kraft inom den franska ”extremvänstern”. Det motsvarar ungefär det vi kallar den utomparlamentariska vänstern.

På sin sista kongress i februari i år upplöste sig LCR, och dagen efter bildades formellt det nya partiet, med många gånger fler aktivister än det nedlagda LCR.

Margaux Leduc var medlem i några år i LCR, och kunde följa processen som ledde fram till den nya partibildningen.

– Att bygga ett brett arbetarparti har varit målet för LCR ända sedan det bildades, säger hon.

– Redan på den allra första kongressen 1969 var parollen ”Bygg LCR för att bygga partiet”.

Under alla dessa år har LCR diskuterat med vänstern inom det franska kommunistpartiet, med vänsterflygeln inom de Gröna – ”som borde fatta att det krävs antikapitalism för miljöarbetet, och att de borde komma till oss”, säger Margaux Leduc. Samt med organisationen Lutte Ouvrière, LO.

– Vi har mycket politiskt gemensamt med LO, men efter hela denna tid var det dags att dra slutsatsen att ett samgående var omöjligt

Margaux Leduc

”Det var dags för en ny vänsterparti, miljöparti, grupper för olika ändamål för orterna som inte hade serörelsen, alla dessa b

Leduc från franska den nya tidens ledare

Metod. Missnöjda medlemmar i kommunistparti, medlemmar i aktionskommittéer och lokalgrupper, arbetare som hotades av avsked, ungdomar som inte hittat något parti, folk från den globala rättviserörelsen borde kunna samlas och planera för något nytt.”

– vi har inte kunnat bygga detta stora antikapitalistiska parti.

Ändå fanns alla förutsättningar för ett brett arbetarparti, ansåg LCR:s ledning. Det hade förekommit enorma mobiliseringar med miljoner på gatan mot regeringens beslut, presidenten blev allt mer impopulär, och det fanns många som hade tröttnat, både inom och utom partierna.

– Som aktivist träffade jag många människor som tyckte att våra krav var bra, men som inte kände sig hemma i den ”trotskistiska”

organisationen LCR, säger Margaux Leduc.

Det var dags för en ny metod. Missnöjda medlemmar i kommunistparti, vänsterparti, miljöparti, medlemmar i aktionskommittéer och lokalgrupper för olika ändamål, arbetare som hotades av avsked, ungdomar i förorterna som inte hade hittat något parti, folk från den globala rättviserörelsen, alla dessa borde kunna samlas och planera för något nytt.

Den nya metoden var att börja underifrån, från gräsrotterna. Fyrahundra kommittéer satt över hela landet och diskuterade idén om att bygga ett nytt antikapitalistiskt parti.

Här blir Margaux väldigt talig. Just det här har hon arbetat med.

– 2007 gick LCR ut med maningen att bygga ett antikapitalistiskt parti. Det bildades i februari 2009, tjugo månader senare. Det

kändes som en lång tid, men diskussionerna tog sin tid.

– Och vad diskuterade vi i kommittéerna? Allt, från det minsta till det största. Varför skulle vi göra det här just nu? Stora idéer om hur man kan förändra världen, hur man kan göra revolution. Och mer konkret: varför skulle vi bygga ett parti, varför inte en rörelse?

– Hur ofta skulle vi träffas? Vad skulle vi betala i avgift? Hur skulle partiet ledas? Organiserar vi, säger Margaux Leduc.

Det tog tid. Men det viktiga, understryker Margaux Leduc, var att alla fick komma till tals, allas åsikt hade värde, alla skulle veta att det var deras eget, det parti som de planerade.

– Förutom våra egna medlemmar kom det folk från övriga vänstern, från LO, några från kommunistpartiet, några frihetliga, några från de sociala rörelserna. Men de är inte majoriteten. Majoriteten är de som kom från ingenstans, som aldrig hade varit organiserade, säger Margaux Leduc.

– Det fick ta tid. Alla som byggde partiet hade sina åsikter att framföra. Och det var inte den lättaste delen att organisera dem som redan var aktivister, de har redan tänkt på allt detta, har sina svar, vill gå fortare fram. Gamla aktivister kunde ibland få omprioritera sina ställningstaganden när de mötte nya åsikter...

– Och nu känner ungdomarna faktiskt att detta är deras parti.

Diskussionerna och partibygget syftade bland annat till att den nya generationen skulle få ta politisk plats.

Margaux Leduc kommer då in på en annan fråga som engagerar henne mycket. Det kan se ut som ett pedagogiskt problem, men är förstås politiskt: hur göra politiken fattbar för var och en? Samtidigt som äldre och mer kunniga aktivister måste inse att detta är deras uppgift och ingenting annat.

Hon tar ett drastiskt exempel som möjligen är en bild av situationen i Frankrike och kanske inte skulle kunna inträffa i Sverige av idag:

– Arbetarna har gått upp klockan fyra på morgonen, och sedan går de på möte för att diskutera hur de kan föra sin dagliga kamp mot systemet, inte för att diskutera filosofi i tre timmar med en intellektuell aktivist som ska förklara saker för dem.

– Vi har utarbetat nya enklare metoder för möten, nu är vi tolv tusen, det lönade sig!

Det är viktigt att förstå att detta är ett aktivistparti, säger hon också.

– Alla gör något enligt sin förmåga, alla kan inte samma saker. Alla kan inte leda offentliga möten, alla kan inte sköta ekonomin, men alla måste hitta sin plats inom NPA. Den som delar ut flygblad är lika viktig som den som skrivit det, hans röst har samma vikt.

– Vi behöver alla varandra. Om ingen delar ut det finaste flygbladet i världen är det till ingen nytta.

Varför strömmade alla dessa nya till NPA?

– Hela situationen, säger Margaux Leduc.

– Både socialt, ekonomiskt och politiskt driver hela situationen fram en revolt. Antikapitalistiska lösningar får hela sin legitimitet av den pågående krisen, och till ett perspektiv av att radikalt ändra systemet. Folk accepterar inte alla krisens följder längre, därför kommer de till NPA.

Vilka är de stora problemen för de franska arbetarna och deras familjer idag?

– Lönerna är det främsta problemet idag. Tretton procent lever under fattigdomsgränsen, 25 procent av ensamstående mödrar är fattiga, 43 procent av studenterna. De sociala skyddsnäten och vården monteras ner, somliga har inte pengar till vård. Och avskeden ökar, arbetslösheten förvärras. Den ligger nu på 10,5 procent. Och sen november kommer 25 000 varje månad ut i arbetslöshet.

Vad kan NPA göra i kampen?

– Vi anser att systemet måste ändras, men det räcker inte med aktivism inom NPA. Det krävs hård kamp, och den börjar ofta med arbetare som kämpar mot deltidsarbetslöshet eller mot avskedshot. Den kampen stöder vi i alla våra manifestationer. Och vi försöker ge ett hopp i denna kamp. Det viktiga är att få alla dessa kampavsnitt att enas, då blir kraften större. Detta är en av NPA:s uppgifter.

Hur skulle du formulera partiets huvudbudskap?

– Vi kan ju titta på vår paroll i EU-valet: ”Vi ska inte betala deras kris”. Vi alla, arbetare, studenter, fattiga, våra liv är viktigare än några aktieägares profit, i dag fattar två-tre personer beslut för tusentals andra. Dessa tusentals ska bestämma åt sig själva.

Nu ska EU gå till val. Vad spelar EU-valet för roll?

– Vi har inga illusioner om val i största allmänhet eller om EU-val i synnerhet. Vi vet att val inte förändrar tillvaron, vi väljer inte företagsägare eller börsmäklare i val. Och det är de som verkligen styr oss.

– EU-valet är faktiskt värre än de andra valen eftersom vi röstar och skickar representanter till ett parlament som inte har någon makt. Det är kommissionen som har makt, och den väljer vi inte!

– Ändå har vi nytta av att ställa upp i valet, eftersom vi kan driva en kampanj, vi får medieuppmärksamhet, och den använder vi oss av för att visa upp vad vi gör resten av året: vi visar upp kampen.

– En tidigare mandatperiod hade LCR deputerade, och när parlamentet diskuterade samarbete med Israel tog våra deputerade med sig en delegation palestinier till parlamentet. När parlamentet diskuterade utlokaliseringar kom avskedshotade arbetare dit.

– Med deputerade kan vi ta med denna kamp in i parlamentet. De blir megafoner för kampen, avslutar Margaux Leduc.

Gunvor Karlström

Foto: Linn Hjort, Sholeh Irani